

УДК 338.486

Степанова С.В.¹, Шелемєтьєва Т.В.²

¹ студ. гр. МТЕз-110 НУ «Запорізька політехніка»

² д-р екон. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

СВІТОВИЙ ДОСВІД АВТОБУСНОГО ТУРИЗМУ

Автобусний туризм належить до популярних і недорогих видів туризму і тому користується великою популярністю серед туристів у різних країнах. Автобусний транспорт забезпечує перевезення туристів на великі відстані (за розкладом або поза ним) та одноденні екскурсійні поїздки. Автобуси використовують і для організації трансферу, а також на внутрішньо маршрутному пересуванні туристів у країні перебування [1].

До кінця 60-х років XX ст. поступово сформувався ринок міжнародного автобусного туризму, причому з'явився великий попит на автобусні інклюзив-тури, які характеризуються включенням вартості перевезення в загальну ціну туру. З часом попит на автобусний туризм дещо змінився, що було викликано розвитком дешевих перевезень іншими видами транспорту, насамперед літаками та власними автомобілями.

Сучасний автобусний туризм характеризується не тільки кількісним зростанням, а й постійними якісними змінами [2]. Традиційним видом міжнародного автобусного туризму є маршрутні поїздки, суть яких полягає в тому, що програми для них складаються з урахуванням максимального використання автобусів протягом усієї поїздки. Останнім часом набув розвитку комбінований автобусний туризм: маршрутний туризм і відпочинок, що приваблює поєднанням пізнавального й оздоровчого аспектів.

В сучасних умовах туристична сфера ставить якісно нові вимоги щодо автотransпортних перевезень, зокрема щодо видів, тривалості, швидкості, умов безпеки, комфорту тощо [3].

Автобус як туристичний транспортний засіб найвигідніший під час короткочасних туристичних поїздок, міських оглядових екскурсій, поїздок пам'ятними місцями, групових туристичних подорожей з різною метою, подорожей для участі у спеціальних заходах. Туристичні фірми використовують автобуси для відвідування туристами концертів, спортивних та культурних заходів, обслуговування конгресів, ярмарків, виставок. Фактично це – єдиний транспортний засіб для виконання так званих трансфер-перевезень туристів на відрізках маршруту: летовище – готель – летовище, вокзал – готель – вокзал [1].

Наприклад, індійська експедиційна компанія Adventures Overland збирається запустити «найдовшу автобусну подорож у світі», яка тривати 56 днів зі Стамбул до Лондона. Двомісячна поїздка розрахована на 30 пасажирів і охопить 22 країни, проїхавши 12 тис кілометрів від найбільшого міста Туреччини через Балкани, Східну Європу, Скандинавію і Західну Європу в столицю Великобританії. Повний пакет вартістю 24,3 тис. дол включає в себе щоденний сніданок, 30 обідів і вечерь, а також проживання в готелях [4].

Міжнародний автобусний туризм характеризується сезонною нерівною мірністю, яка має стійкий характер, і високою часткою поїздок, пов'язаних із відпочинком.

Регулярні автобусні лінії міжнародного сполучення пов'язують багато міст і країн Західної Європи, а також міста і країни Америки. Найбільш густою і різноманітною є мережа регулярних ліній у країнах Західної Європи [2].

Дуже популярні у світі автобуси, що здатні пересуватися як суходолом, так і по воді, використовуються як громадський транспорт для туристичних маршрутів. Подібні засоби пересування діють у декількох країнах. Приміром, у Великій Британії армійський автобус DUKW, аналог якого ще під час Другої світової курсували європейськими дорогами та великими річками, використовується тепер для екскурсій Лондоном: туристи можуть придбати

квитки на автобус та, подорожуючи, насолоджуватися виглядом міських вулиць і річки Темзи.

У Нідерландах діють одразу два таких маршрути: Амфібус ув Амстердамі («Амфібус») і «Floating Dutchman» в Роттердамі. Обидва можуть розмістити по 50 осіб. В Амстердамі використовується спеціально розроблена для голландської столиці технологія, коли дизельний двигун, призначений для їзди суходолом, виключається після того як транспорт заходить у воду. Відтак Floating Dutchman пересувається з допомогою 4 електродвигунів.

Автобус-амфібія Ніппо в канадському Торонто – не лише транспортний засіб для туристів, але й повноцінний інтерактивний засіб для повного занурення (у прямому сенсі також) у природу Онтарію. Окрім вуличних красот, амфібус, оформлений у стилі гіпопотама (звідси й назва), дає змогу побувати в просторах знаменитого озера. Безпека водних екскурсій є дуже високою. Кожному пасажиру видають рятувальний жилет. За час існування туристичних маршрутів автобуса-амфібії тут не зафіксовано жодного нещасного випадку [5].

Автобусний туризм стає все більш перспективним напрямом туристичного бізнесу. Перевага автобусних турів полягає в їх відносній дешевизні. Протягом останніх десяти років динаміка попиту на автобусний туризм майже не міняється, різких падінь і злетів не відбувається.

Серед переваг автобусного туризму:

- можливість побачити майже всю країну транзитом, а в окремих випадках й декілька країн;
- автобусні тури стоять набагато менше, ніж інші тури;
- «доставка від дверей до дверей»: мандрівникам доводиться ходити зовсім мало: автобус привезе і на екскурсію, і в торговий центр, і забере прямо від дверей готелю;
- ідеальний транспорт для тих, хто боїться авіаперелетів;
- насичена екскурсійна програма дозволить туристу за порівняно нетривалий проміжок часу випробувати на собі місцевий колорит і побачити власними очима більшу частину пам'яток будь-якої обраної держави;
- під час подорожі на автобусі неможливо відчувати дефіцит спілкування.

Отже, на сьогоднішній день автобусний туризм вважається найоптимальнішим з точки зору доступності і отримання найбільше позитивних пізнавальних вражень способ подорожі. Актуальним для розвитку туристичного бізнесу України становиться світовий досвід автобусного туризму.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Семенюк В. Особливості туристичних перевезень автомобільним транспортом в умовах сьогодення [Електронний ресурс] / В. Семенюк. – Режим доступу: [https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/5/Тези%202018/23-Туризм%20\(ІМВ\).pdf](https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/5/Тези%202018/23-Туризм%20(ІМВ).pdf) (дата звернення: 04.04.2024). – Назва з екрана.
2. Мальська М. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник / М. Мальська, Н. Антонюк, Н. Ганич. – Київ: Знання, 2008. – 661 с.
3. Шелеметьєва Т. В. Підвищення рівня транспортних послуг як основа ефективного розвитку туризму України / Т. В. Шелеметьєва // Вісник економічної науки України. – 2016. – № 2. – С. 183–189.
4. У Європі запускають «найдовший у світі» автобусний тур тривалістю 56 днів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unian.ua/tourism/news/naydovsha-v-sviti-avtobusna-podorozh-cherez-vsyu-yevropu-trivatime-56-dniv-vsi-podrobici-12195228.html> (дата звернення: 04.04.2024). – Назва з екрана.
5. 7 найбільш незвичайних видів громадського транспорту у світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://inbus.ua/blog/7-samyh-neobychnyh-vidov-obshchestvennogo-transporta-v> (дата звернення: 04.04.2024). – Назва з екрана.